

ปัญหาในการจำหน่ายและการควบคุมการผลิตน้ำตาลในประเทศไทย

นางสาวสายสุรีย์ กิริยะกากุล

005403

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๒

005403

i 17906039

PROBLEMS IN THE MARKETING AND THE CONTROL OF
SUGAR PRODUCTION IN THAILAND

Miss Saisuree Piliyagagool

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

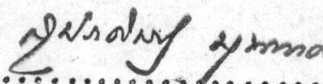
Chulalongkorn University

1979

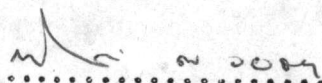
หัวข้อวิทยานิพนธ์   ปัญหาในการจำหน่ายและการควบคุมการผลิตน้ำตาลในประเทศไทย
โดย   นางสาวสายสุรีย์ กิริยะกากุล
ภาควิชา   การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา   ร้อยเอก สันต์ ฉายตระกูล
   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัธนี พรรณเชษฐ์

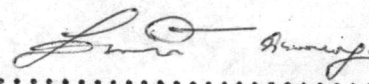

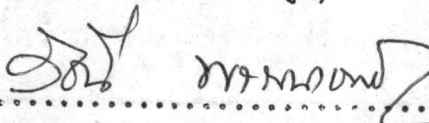
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

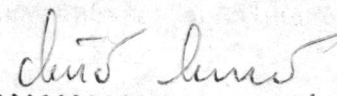

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ ชุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

15/11/2564
..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

..... กรรมการ
(ร้อยเอก สันต์ ฉายตระกูล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัธนี พรรณเชษฐ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ประพันธ์ วอนชอพร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาในการจำหน่ายและการควบคุมการผลิตน้ำตาลในประเทศไทย
ชื่อนิสิต	นางสาวสายสุรีย์ ภิริยะกากุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ร้อยเอก สันต์ ฉายตระกูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตน์ พรรณเชษฐ์
ภาควิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	๒๕๒๒

บทคัดย่อ

น้ำตาลเป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งมีพื้นฐานมาจากการเกษตร อุตสาหกรรมน้ำตาลจึงเป็นส่วนช่วยเกื้อกูลเกษตรกรชาวไร่อ้อยของประเทศไทยได้เป็นอย่างมาก แต่ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงสภาวะอันแท้จริงของอุตสาหกรรมประเภทนี้ ปัญหาด้านการผลิตและการจำหน่ายน้ำตาล เป็นอุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรมน้ำตาลเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งราคาน้ำตาลมักจะผันผวนไม่แน่นอน ทำให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้บริโภค ได้รับความกระทบกระเทือนอยู่เสมอ ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีมาตรการใดที่จะกำหนดขอบเขตการควบคุมการผลิตและการจำหน่ายน้ำตาลได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย แม้ว่ารัฐจะได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีปลูกอ้อยและผลิตน้ำตาล ตลอดจนวิธีการจำหน่าย ก็ตาม แต่วิธีการดังกล่าวก็อยู่ในขอบเขตที่จำกัด เพราะชาวไร่อ้อยและเจ้าของโรงงานน้ำตาลส่วนใหญ่ยังไม่ได้ปฏิบัติตาม นอกจากนี้ รัฐบาลในแต่ละสมัยก็เพียงแต่แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นปีต่อปีเท่านั้น ไม่ได้กำหนดนโยบายอันแน่นอนไว้เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำตาล ส่วนงานทางด้านวิชาการทางเทคโนโลยี น้ำตาลและการตลาดต่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของอุตสาหกรรมน้ำตาลที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิต

ให้ต่ำลง ก็ยังไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่เมื่อเทียบปริมาณการขยายตัวของผลผลิต ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ผลิตน้ำตาลรายใหญ่ของโลก จึงไม่ต้องสงสัยว่างานด้านวิชาการของประเทศไทยยังล้าหลังประเทศผู้ผลิตน้ำตาลในต่างประเทศอยู่มาก

สืบเนื่องจากการขาดมาตรการหรือข้อกำหนดนโยบายที่เหมาะสมและแน่นอนดังกล่าว จึงทำให้เกิดปัญหาทั้งการผลิตและการค้าขึ้น อันทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล พ่อค้า และประชาชนผู้บริโภค ตลอดเวลา นอกจากนี้ ปัญหาหรือข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้นเป็นอุปสรรคหรือข้อขัดขวางอย่างหนึ่งในการสร้างเสถียรภาพให้แก่อุตสาหกรรมน้ำตาลของประเทศไทย

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงเป็นแรงผลักดันให้สนใจที่จะทำการศึกษาและทำการวิจัย เพื่อเสนอแนวทางข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาของอุตสาหกรรมน้ำตาลที่เกิดขึ้น โดยเริ่มศึกษาริธีปลูกอ้อย ขบวนการผลิตน้ำตาล โครงสร้างของตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศก่อนที่ประเทศไทยจะเข้าร่วม และภายหลังที่ได้เข้าร่วมความตกลงว่าด้วยน้ำตาลระหว่างประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ตลอดจนวิเคราะห์การผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมน้ำตาล แล้วเสนอรูปแบบใหม่ ของกรรมวิธีการผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมน้ำตาล เช่น ระบบการซื้อขายอ้อย ระบบการตัดเก็บอ้อย ระบบการขนส่งอ้อยและน้ำตาล เพื่อให้ชาวไร่อ้อยและเจ้าของโรงงานน้ำตาลได้ทราบและปฏิบัติ อันจะช่วยลดต้นทุนการผลิตลงได้ ตลอดจนช่วยให้คุณภาพน้ำตาลของประเทศไทยมีมาตรฐานสูงขึ้น นอกจากนี้ จะช่วยให้รัฐบาลสามารถกำหนดนโยบายในการผลิตและการค่าน้ำตาลได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งรู้ช่องทางในการแก้ปัญหาของการผลิตและการจำหน่ายน้ำตาลได้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จึงหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้คงใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจำหน่ายและการควบคุมการผลิตน้ำตาลของประเทศไทย และแนวทางให้รัฐบาลหรือผู้มีอำนาจดำเนินการปรับปรุงการผลิตและการจำหน่าย เพื่อให้อุตสาหกรรมน้ำตาลไทยมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

เพื่อให้การแก้ไขปัญหในการผลิตและการจำหน่ายน้ำตาลมีผลบังคับในทางปฏิบัติ ควรที่สมาคมชาวไร่อ้อยและเจ้าของโรงงานน้ำตาลร่วมกันกำหนดมาตรฐานในการผลิตและจำหน่ายขึ้น และเสนอข้อกำหนดมาตรฐานนี้ให้รัฐบาลออกเป็นกฎหมายเพื่อกำหนดบทลงโทษไว้ ในขณะเดียวกัน รัฐบาลควรกำหนดแนวนโยบายในการผลิตและการค้ำน้ำตาลให้แน่นอน รวมทั้งให้ความสนับสนุนในเรื่องอัตราค่าส่งเจ้าหน้าที่และเงินงบประมาณอย่างเพียงพอ หากมีการประสานงานเช่นนี้แล้ว อุตสาหกรรมน้ำตาลไทยก็จะมีโครงสร้างที่มั่นคง ซึ่งจะเป็แหล่งอาชีพที่สำคัญของประชากรและที่มาของรายได้ประชาชาติ รวมตลอดถึงเป็นแหล่งที่จะนำรายได้เงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย ตลอดระยะเวลาอันยาวนานสืบไป

2

THESIS TITLE   Problems in the Marketing and the Control of Sugar
                                Production in Thailand

NAME   Miss Saisuree Piliyagagool

THESIS ADVISOR   Capt. Santi Chaitragool
                                Assistant Professor Wattanee Phanachet

DEPARTMENT   Accountancy

ACADEMIC YEAR   1979

ABSTRACT

Sugar plays a vital part in Thailand's economy where the main economic support is from agriculture. The sugar industry helps support a large number of sugar-cane farmers. Unfortunately, the majority of those who are concerned about the sugar industry do not understand the real situations of the industry. Problems concerning production and distribution are great obstacles to the future development of the sugar industry. Flexibility of sugar price always affects producers, distributors, and consumers. Still, Thailand has not legislated any regulations to control the limits of production and distribution which will benefit all the parties concerned. Even though the government has provided instructions on sugar production, processing, sale and

sugar-cane growth, the instructions are, however, carried out in a very limited extent. This is because the majority of sugar-cane farmers and sugar-mill owners do not follow the instructions. Besides, each new governmental regime merely solves the problems which it is facing year by year; it still does not set a clear and certain policy for the future development of the industry. As for the technology of production, as well as the technology of foreign marketing, both of which are regarded as the heart of the industry and which will help to decrease the cost of production, they have not received proper encouragement (even though the present benefit from these two technological policies would be much higher as compared to simply expanding sugar production). This growth of production makes Thailand one of the main sugar producers in the world. Undoubtedly, the technology of production and the technology of the foreign marketing of Thailand's sugar industry are very far behind those of other countries.

Due to the lack of standard measurements, suitable and exact policies as mentioned above, problems on production and trading occur. These problems always affect sugar-cane farmers, sugar-mill owners, distributors and consumers. Besides, these problems and their related restrictions are great obstacle to the firm establishment of the sugar industry in Thailand.

This dilemma gives the inspiration for this study and analysis. This thesis presents ways and means to overcome the problems. The studies begin respectively with sugar-cane growth, sugar production,

structures of both inland and foreign markets before and after Thailand's joining the International Sugar Agreement Pact in 1977. Sugar production and marketing were analysed and thus the sugar-cane farmers and sugar-mill owners are to be presented with new concepts of processing and marketing. These new concepts include: sugar-cane trading system, sugar-cane harvesting system, sugar-cane and sugar transportation. If these concepts were to be practiced, the cost of production would decrease while the quality of Thailand's sugar would be up-raised. Besides, they will assist government to properly plan the production and trading policies. Also, they present better ways and means of solving both the production and trading problems. It is hoped that this analysis will be a guideline to solve distribution and production control problems in Thailand. As for the government or responsible authority, this thesis presents a solution which will lead to stabilization of Thailand's sugar industry.

In order to practically overcome the production and distribution problems, it is advisable that the Sugar-Cane Farmers' Association and sugar-mill owners should co-operate together so that a standard of production and distribution could be set up. They should submit their reconized standard to the government so that it will get approval from the Government and can be properly enforced. Meanwhile, the government should fix the production and distribution policies and provide sufficient budget and manpower. Such co-operation will establish a firm foundation of Thailand's sugar industry which is regarded as the main livelihood of the population, and as a main source of national income. The sugar industry will attract more foreign currency to Thailand for a long period of time to come.

กททกรรรมประกาศ

วทรยานพนธ์ เรืองนรท หากจะมรคณค้ำอยบ้าง ผู้เชยรนขอมอบความศททงหมดทให้แกผู้ทมรส่วนช่วย
 เพลลอรให้วทรยานพนธ์เลมนี้สำเร็จออกมาได้ ซึ่งผู้เชยรนรู้ลรทขาบชรทงและสำนรทกนพระคุณของท่านเหล่านร

ท่านแรกทมผู้เชยรนได้รบความช่วยเพลลอรและได้รบค้ำแนะนำมาดรงดรงแตดรง ได้แก ท่าน
 ศาสตราจารย เพ็ญเช สนททวงศ ฌ อยุธยา ชรทงได้กรณาเสนอแนะหวัชอรในการเชยรน ตลอดจนให้ค้ำ
 แนะนำปรทษาถรทงปฏทาท่าง ๆ ในการเชยรน รรทงมได้ตรวจแกชอชอบกรรรงของวทรยานพนธ์เลมนี้

อรทสองท่านทมผู้เชยรนขอกราบขอพระคุณอยบสูงไว้ ฌ ทนรทนร คือ ท่านอรจารย รอรเอกลันด
 ฉายตราฎล ผู้จรงการสำนรทพัฒนาเทคนด บรชทนในเครอร น้ำตาลมรทรผล จำกด ออรจารยพทรศษณะ
 วทรยาศาสตรา จพาลงกรณมทวทรพยาลัย และ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย วรธนร พรธเชษฐร ซึ่งได้
 กรณารบเป็นอรจารยผู้ควบคุมการวรจยของผู้เชยรน และได้ให้ค้ำปรทษา แนะนำ ตลอดจนตรวจ แกช
 ชอบกรรรงต่าง ๆ ด้วยความเอาจรลอรอย่างศทรยร หากขาดความช่วยเพลลอรจากท่านทงสองนรแล้ว
 วทรยานพนธ์ เรืองนรทกนงไม่สามารถสำเร็จลงได้

ท่านสุดท้ยทมผู้เชยรนไม้อาจลมพระคุณได้ คือ ท่านอรจารย ประพนธ์ วอนขอพร ซึ่งได้
 กรณารบเป็นกรรมการสอรบวทรยานพนธ์ และได้ทการตรวจแกชอให้วทรยานพนธ์ เรืองนรทสมบูรณยรชงน

นอกจากนร ผู้เชยรนขอขอพระคุณ คุณโสภณ ผอรททย และ ทางรจรเรียนจรงพัฒนา ท
 ได้ให้ความช่วยเพลลอรในดรงการจรงพมพ-อธสำเนาวทรยานพนธ์เลมนี้ เป็นอยบางศ

สำหรบความมดพลาดหรือชอบกรรรงต่าง ๆ ท้อาจปรากฎอยบในวทรยานพนธ์ เรืองนรท ผู้เชยรน
 ขอนอรรับไว้แต่ผู้ศทรยา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการแผนภูมิประกอบ	ฐ

บทที่

๑	บทนำ	๑
๒	การควบคุมการผลิตวัตถุดิบให้มีคุณภาพมาตรฐาน	๔
๓	การควบคุมกรรมวิธีการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐาน	๔๒
๔	โครงสร้างการจำหน่ายน้ำตาลของตลาดภายในประเทศไทย	๑๐๒
๕	โครงสร้างการจำหน่ายน้ำตาลของไทยในตลาดต่างประเทศ	๑๒๙
๖	ประเทศไทยกับความตกลงว่าด้วยน้ำตาลระหว่างประเทศ	๑๖๓
๗	สรุปและขอเสนอแนะ	๒๐๓
	บรรณานุกรม	๒๑๑
	ประวัติ	๒๑๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	พื้นที่เพาะปลูกอ้อยและอัตราการผลิตอ้อย ๑๐	๑๐
๒	ราคารับซื้ออ้อยของโรงงาน ๑๒	๑๒
๓	ปริมาณการผลิตอ้อยและอัตราการผลิตอ้อย ๑๔	๑๔
๔	พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตอ้อยต่อไร่ ๑๗	๑๗
๕	น้ำหนักของอ้อยหลังจากหัด ๓๕	๓๕
๖	ปริมาณอ้อยและจำนวนรถบรรทุกที่ต้องการในแต่ละเขต ๓๘	๓๘
๗	ปัญหาในการผลิตและการจำหน่ายอ้อย ในฤดูการผลิต ปี ๒๕๑๙/๒๐ .. ๕๑	๕๑
๘	ปริมาณผลผลิตผลพลอยได้และการขยายตัว ๕๙	๕๙
๙	ปริมาณการผลิตและอัตราการผลิตน้ำตาล ๗๖	๗๖
๑๐	ปริมาณการผลิตน้ำตาลตามภาคต่าง ๆ ๗๘	๗๘
๑๑	ปริมาณน้ำตาลทรายที่ผลิตได้จากโรงงานต่าง ๆ แยกเป็นชนิด ๗๙	๗๙
๑๒	อัตราการผลิตอ้อยของการผลิตน้ำตาลชนิดต่าง ๆ ๘๐	๘๐
๑๓	รายละเอียดต้นทุนการปลูกอ้อย ในฤดูการผลิต ปี ๒๕๒๐/๒๑ ..... ๘๒	๘๒
๑๔	ค่าใช้จ่ายในการปลูกอ้อยแต่ละรายการคิดเป็นร้อยละของทั้งหมด ๘๓	๘๓
๑๕	ต้นทุนการผลิตน้ำตาล ๘๖	๘๖
๑๖	การบริโภคน้ำตาลของประเทศไทย ๑๒๐	๑๒๐
๑๗	ปริมาณการใช้น้ำตาลในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ..... ๑๒๑	๑๒๑

ตารางที่		หน้า
๑๘	เปรียบเทียบราคาขายส่งและราคาขายปลีกน้ำตาลทรายขาว ในประเทศไทยกับราคาที่ทางการควบคุม	๑๒๓
๑๙	ปริมาณการส่งน้ำตาลออกและการจ่ายเงินสงเคราะห์	๑๓๖
๒๐	ปริมาณการจำหน่ายน้ำตาลของไทยตามโควตาสหรัฐอเมริกา	๑๓๘
๒๑	สมาชิกของสมาคมโรงงานน้ำตาลทั้ง ๒ แห่ง	๑๔๔
๒๒	การส่งน้ำตาลออกของไทย	๑๕๓
๒๓	การส่งกากน้ำตาลออกของไทย	๑๕๔
๒๔	การส่งน้ำตาลของไทยออกไปยังประเทศต่าง ๆ	๑๕๖
๒๕	การส่งกากน้ำตาลของไทยออกไปยังประเทศต่าง ๆ	๑๕๗
๒๖	ปริมาณน้ำตาลส่งออกขั้นพื้นฐานของประเทศต่าง ๆ	๑๗๓
๒๗	การจัดสรรสต็อกน้ำตาลให้แก่ประเทศผู้ส่งออกจำนวน ๒.๕ ล้านตัน ..	๑๗๖
๒๘	ปริมาณน้ำตาลส่งออกขั้นพื้นฐานของประเทศไทยเทียบกับประเทศผู้ผลิต รายอื่น ๆ ตามความตกลงฯ ฉบับต่าง ๆ	๑๘๐
๒๙	ปริมาณการส่งน้ำตาลออกจริงเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๑๘ เทียบกับปริมาณการส่งน้ำตาลออกขั้นพื้นฐานของประเทศต่าง ๆ	๑๘๑
๓๐	ราคาน้ำตาลขั้นสูงและราคาน้ำตาลขั้นต่ำที่กำหนดไว้ตามความตกลง ว่าด้วยน้ำตาลระหว่างประเทศ	๑๘๓
๓๑	พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตอ้อยของประเทศไทยตามตัวเลขที่รัฐบาล ตั้งเป้าหมายให้ผลิต ในฤดู ๒๕๒๑/๒๒	๑๘๗

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
๑	การกำหนดราคาและวิธีการซื้อขายอ้อย	๒๖
๒	ขั้นตอนและกรรมวิธีการผลิตน้ำตาลทรายดิบ (Defecation Method)	๗๑
๓	ขั้นตอนและกรรมวิธีการผลิตน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ (Active Carbon Method)	๗๔
๔	โครงสร้างตลาดน้ำตาลภายในประเทศไทย	๑๐๕
๕	เปรียบเทียบราคาขายส่งและขายปลีกน้ำตาลทรายขาวในประเทศ กับราคาที่มีการควบคุม	๑๒๔
๖	ตลาดส่งออกน้ำตาลของประเทศไทยไปยังต่างประเทศ	๑๔๑
๗	การปรับโควต้าส่งออกและการระบายสต็อกน้ำตาลออกสู่ตลาด	๑๗๕